

BĒRZAINES DIENU RITMI

1991. gada
februāris

TAI JANVĀRA NAKTĪ

Notikumi Rīgā 20. janvāra vakarā pārsteidza un šausmināja visus Latvijas laudis. Par to jau daudz runāts un rakstīts. Liktenīgajā naktī Rīgā pie Ministru Padomes atradās arī mūsu pagasta kārtības sargu vienība. Svētdien uz Rīgu aizbrauca deviņi bērzaunieši — skolas direktors Vilmārs Zeme, kopsaimniecības speciālisti Gaidis

Doķis un Jānis Gkdalders, autobusa šoferis Jānis Tilks, kā arī Valters Ragānis, Edgars Lazdiņš, Jānis Blūms, Arvids Jērcītis un Jānis Bergs.

Arī iepriekšējās dienas bērzaunieši brauca uz galvaspilsētu apsargāt republikas valdību. Katru dienu autobusā sēdās ap 15 cilvēku, galvenie sargu vedēji bija Viktors Salmanis un Jā-

nis Tilks. Vienlaikus ne uz mirkli neapstādinājām darbus kopsaimniecībā.

Liels paldies visiem, kas bija pašreizējīgi Latvijai tik smagajos mirkļos! Prieks, ka republikas aizstāvjos bija gan kopsaimniecības speciālisti un vienkāršā darba veicēji, gan godājamie pensionāri Jānis Groševs un Oļģerts Gulbis.

EGLIŠU ATSPULGI

— Dzird, ka mūsu pagastā notikušas skaistas eglīšu svinības, taču «Bērzaines dienu ritmi» janvārī par to nekā nestāstīja. — mums aizrādīja kāda bērzaunie, līdzot savu vārdu avīzē nenosaukt. Nudien, par eglīem nav stāstīts, nebija parlicējis, ka tas lasītāju interesē, atvainojiet! A. Kangars tagad sagatavojis šo svinību īsu apskatu.

Jaunburtiņnieku skolā eglīte iedegās krāšņi izrotātā zālē. Ar Ziemassvētku dziesmām klātesošos sveica divi vecāko klašu meiteņu ansambļi, kurus apmācījuši skolotāja Brigita Daldere, Māris Putniņš, Dainis Plavnieks, Artūrs Bernis, Elīna Doķe un Einārs Burcevs iepriecināja ar dzejoliem. Pēc tam visi nokļuva «karalvalstī, jo... sākās teātris pēc Andersenā pasākas «Visi prieki vēja». Princese Solveiga graujās un savus pieūdžņus nepārtraukti projām raidīja. Septiņas galma dāmas izrādīja savus dēpus un «jūta» līdzī Princesei. Princis Tālis bija gan sūtnis, gan cūkgans, gan bargs princeses sōģis. Tad karalis ar neparastu vārdu «Aiva» pielika punktu visām izdarībām, izraidīdams iedomojto Princesi no karalvalsts (nejaukt un neņēkdēt līdzības ar izslēšanu no kopsaimniecības — «BDR»). Redzējam galminiekus, bija mūzika un pāris dēcēju. Jūtām, ka skolotāja A. Paceviča krietni pūlējusies, lai būtu mums ko parādīt.

Mācības centīgākie un citādi darbīgākie bērni saņēma direktora V. Zemes sniegtas balvas, ko bija sponsorejusi kopsaimniecība «Bērzaine». Tad sekoja balles un Salavcevis. Tikai trīs māmipans — Marta Tisa, Zaiga Meldere un Ilga Stūriņa — bija izbrīvējušas šos mirkļus, lai būtu skola pie saviem bērniem. No vīriem — tikai A. Stūriņš... Dažs saka, bērniem esot neērti. Nudien. Bet, ja atnāktu nevis piecas, bet pīcdesmit māmipans, tad visiem būtu jauki. Cita lieta — vai kāda no viņām maz tika ļūta, vai skola bija prātā par tādū mazu, berna rokām darinātu nīeku kā ielūgums?

Ar pirmklasnieku sagatavoto ķekatiņnieku deju sākās Ziemassvētku eglītes priekšpīmajai un otrajai klasei bērnuudzrskolā. Droši izskanēja skolotājas Anitas Gailišas loloto pirmklasnieku dzejoliši, tie aizkustināja ne tikai skaitlāju vecākus.

Toties plašu programmu snīdzēja otrās klases meitenes un zēni. Pie klavierēm sēdās skolotāja Solvīta Saule un bērni aizsāka visiem mīļās Ziemassvētku dziesmīņas. Aivars Kangars bija uzrakstījis un kopā ar saviem draugiem, otrklasniekiem, iestudējis lūdzījū «Cīvēkberns un slinkuma velniņš». Tās saturam gan nebija nekāda sakara ar Ziemassvētkiem, tomēr dažādības labad priekšnesums bija vietā — fabula vēstīja par pašu aktieru ikdienas dzīvi. Toties istu Ziemassvētku noskaņu īenesa otrklasnieku iestudētais «Rūķīši un Mežavēcis», populārā V. Plūdoņa dzejoļa skatuves variants. Jaapbrīno tā aizrautība, ar kādu mazuļi spēlēt teātri.

Jaunāko klašu skolēni atrādīja Daces Blūmas ieskoloto moderno deju soli, bet Aina Argale, kā vienmēr, savus audzēkņus bija apmācījusi tautas deju solim. Vēl sekoja otrklasnieku veiklības vingrojumi un tad jau varēja steigties pie Salaveča dāvanu maisa.

UZMANĪBU!

Kolhoza grāmatvedībā pašlaik tiek veikta paju aprēķināšana. Jums neskaīdros jautājumus varat precizēt kantorī vai pa telefonu 419.

Individuālo mājdzīvnieku audzētāju ievēribai!

Visiem slaucamo govju īpašniekiem, kuri turpmāk grib tēlites realizēt šķirnes dzīvnieku apvienībā, jāievēro sekojoši noteikumi:

- 1) Līdz 15. februārim par to jāpavēsta ciltslīetu zootehnikai,
- 2) Cetrājā dienā pēc govju atnešanās par to jāpavēsta kontrolasistenti vai ciltslīetu zootehnikai.
- 3) Jaundzimušajam tēlīgam inventāra numurs jāiespiež ausī ne vēlāk kā trīs dienas pēc atnešanās.

4) Kad jaunlopam rīt sestais mēnesis, tad īpašniekam jāielūdz vētārst, lai tas pārbauda jaunlopu, veicot seroloģiskos izmeklējumus un leiķozi. Otrreizējo izmeklēšanu veic 12 mēnešu vecumā, bet trešo reizi pārbauda tieši pirms nodošanas.

5) Ja saimniecībā ir vairākas slaucamas govis, tad visas ir medicīniski un zootehniski jākontrolē. Nedrīkst būt tā, ka vienu govī speciālisti kontrolē, bet pārējās — nē.

6) Ar 1990. gada 1. aprīli govju obligāti kontrolējamās ik mēnesi.

7) Ieteicams kontrolēt nepārtraukt, kaut arī dzimuši bulļiši (it sevišķi tiem īpašniekiem, kuri ir pīrkusi govis no kolhoza).

8) Zemnieku saimniecībām par pakalpojumiem jāmaksā saimniecības kasē:

- par govju un teļa tetovēšanu — 10 rubļi,
- par kontroli — 5 rubļi,
- par vetapstrādēm — 10 rubļi,
- par apliecības izrakstīšanu — 10 rubļi.

A. Kangara viedoklis

Rīt dienas un top arvien vairāk zemnieku saimniecība. Bet ne jau visa zeme pašlaik ir dodama zemiņiem. Mūsu kopsaimniecībā jāparedz arī lielo fermu nākotne. Fermas strādājošie, ja arī paņemtu visu fermu savā īpašumā, diez vai spētu sagādāt līpēm nepieciešamo barību — nevienai mūsu ģimenei pagaidām nav tādas tehnikas, ar kādu lepojas ārzemju fermeri. Sai sakarā gribu izteikt dažus savus secinājumus, kā arī aicināt citos numuros šo sarunu turpināt, jo visi redzam, ka kolhozu sistēma savas rezerves pie mums ir izsmēlusi, tā kļuvusi bezperspektīva.

Domāju, ka jāizveido paju sabiedrības vai, pareizāk sakot, kooperatīvi, kuros nodarbotos ar gaļas un piena lopkopību. Izveidotos seši lopkopības kooperatīvi — Vāksēni, Ludzēni, Lielvīkuļi, Pumpurī, Skujēni un Purmaļi.

Tādā gadījumā arī turpmāk Vāksēnu govju fermā turētu govis, turienes jauno tēļu kūti varētu pīldīt ar mazām tēlītēm. Ceļmalas kūti aizņemtu bulļiši.

Otrs kooperatīvs — Ludzēni. Ferma, kura joprojām piemērota govju turēšanai. Bet ganāmpulkam ataudzējamas tēlites un nobarojamie bulļiši pavissam ļābi justos tagadējā jaunzemes govju fermā, ja šo kūti sadalītu divās daļās.

Lielvīkuļos varētu ieviest līdzīgu sistēmu. Tagadējās govju kūts vienā pusē turētu slaucamās govis, otrā pusē tēlinus un jaunās tēlites, bet tagadējo Lielvīkuļu bulļi kūti tāpat atstātu bulļiņu rīcībā.

Paliek vēl viens liellopu audzēšanas kooperatīvs — Pumpurī. Si ferma būtu jāpasagatavo govju un tēlīšu audzēšanai, bet kā bulļu kūts būtu izmantojama novietne Tumsos, jo tur allaž ir bēdas ar ganībām. Jūs teiksit, ka Tumsos kūts vēl arvien nav uzcelta. Ja to patiešām nedomā darīt, tad ir cita lieta, tad jāmeklē vainīgais un jāliek, lai par šo būvniecības pieminēti sa-

Kā strādāsim tālāk?

Skujēni droši vien tāpat jāsaģlabā aītām, jo bez vīnas mums neiztik. Tāpat neiztiksim arī bez cūkgaļas un rūķiem, kas izaudzēti Purmaļos. Toties zirgi gan būtu pārdodami fermu kooperatīviem vai individuāliem zemes apsaimekotājiem. Neesmu pieminējis virkni mazuļu fermu, bet par tām man ir līkai viens priekšlikums — pārdot individuālajiem saimniekotājiem, kas grib un var strādāt.

Ir pilnīgi skaidrs, ka kopsaimniecība pēc platību atdošanas zemniekiem lielam ganāmpulkam barību vairs neizaudzēs. Ja lopi būš privātpīpašumā, tad saimnieks neturēs viņus skaita pēc, bet strādās tā, lai nenāktos apmierināties ar 1500 gramu dzīvsvāra pieaugumu dienā. Vīpš baros tā, lai pieaugums ir divkārt tik liels. Diez vai kāds īpašnieks būs ar mieru, ka viņa lopīji slaucenē izdod tikai 2500 kg piena gadā. Bet dažā «Bērzaines» fermā tas ir gana.

Tagad par lopkopības apgādi un augkopības struktūru. Sauso sienu katram lopkopības kooperatīvam jāpasagatavo pašam. Tādā fermām jāpīekškir ne tikai ganības, bet arī zālāji vai pļavas. Vajadzēs arī lauksaimniecības tehniku — minerālīnēšu sejmāšinas, plāvejus un vāloļājus. Vāksēnos derētu prese, bet civīlet — savācēpīekabes. Galvenais — cētri vai pīeci traktori un pāris automašīnu. Transports vajadzīgs gan barības transportēšanai, gan visādiem citiem ar fermas dzīvi saistītiem darbiem. Ludzēniem un Purmaļiem varbūt pietiek ar mazāku tehnikas skaitu. Jābēdz arī kolektīva kartupeļu audzēšana visas saimniecības mērogā. Katrs kooperatīvs tos audzētu pats gan līpēm, gan pārdošanai valstij. Kūtsmēšu pīetiks, sīkā tehnikā kartupeļu kopšanai ir iegādājama. Savus desmit hektārus varētu apslādit katrs mazais kolektīvs.

Ja būs leinterēsība, un tāda noteikt būs, tad jau fermeri izdomās, kā tikt pie labas bumbuļū ražas un pelņas. Es tiecu, ka pīenāks brīdis, kad pagastā no tādām pašām platībām pārdosim divreiz vai-

rāk kartupeļu nekā pašlaik. Pat kartupeļu kombināus kādam kooperatīvam mēs varētu pārdot — lai tikai labi veiktos darbs.

Kā izmantosim pārējo pagasta zemi? Domāju, ka tā jāatstāj augkopības iecīrkņa ziņā. Tā galvenais uzdevums būtu saražot pīetiekāši daudz graudu un zāles mīlū spēkbarības ražošanai. Augu sekas mīnīmāli ievērošanai vēl vajadzētu audzēt skābbarības kultūras, kopt arī zālāju skābbarības un skābsienu ieguvei. Pēc iepriekšējiem aprēķiniem iznāca, ka fermu rīcībā pārietu 20 traktori, lielākoties — MTZ tipa. Tātad augkopības iecīrknim palīku pārējā tehnika. Atlikušie MTZ traktori, lielādaus un kāpārkēžu tehnika, E markas agregāti, graudu kombaini, nepieciešamā tehnika graudu, salmu un skābbarības ražošanai. Tāpat augkopju rīcībā varētu pāriet graudu kaltes, klēts, dzīrnavas un skābbarības tvertnes.

Vēl atklāts paliek jautājums par lopbarības biešu audzēšanu. Šo darbu var uzņemt gan augkopības iecīrknis, gan kāds fermu kooperatīvs, kuram būtu vēlēšanās un iespējas veikt šo darbietīlīpjo procesu, irējot no augkopjiem zemi, kā arī nopērkot savā īpašumā biešu kombainu un lapu griezēju.

Ziemā nekādu speciālu barības pīevēšanu fermām augkopības iecīrknim nebūtu jāveic. Fermām, kurām noteiktās dienas kaut kas būtu vajadzīgs, nāktos ierasties pie augkopjiem un saņemt nepieciešamo spēkbarību, skābbarību vai salmu.

Ja nu augkopības iecīrknim sauso sienu turpmāk vairs nevajadzētu ražot, tad šķūņus varētu pārdot vai nu jaunsaimecīkiem vai fermu kolektīviem, kuriem jānodarbojas ar rūpjas lopbarības sagādi. Vienīgi salmu glabāšanai kāds šķūnis būtu paturams. Esošais sakņu pagrabs būtu izmantojams lopbarības sakņu glabāšanai. Ja bīetes būš personīkais īpašums, tad tās vairs nevienā pagrabā nesasals. Par kartupeļiem

(Turpīnājums 2. lpp.)

KOPSAIMNIECĪBAS

«BERZAINĒ»

PEIŅŅAS RĀDĪTAJI

(tūkstošos rubju)

	1990. gada	
	1989. gada	1990. gada
RENĒRĀDĪTĀTE (procentos)	22,3	23,6
Peļņa	547	596
Augkopība	73	116
no tā:		
graudkopība	2	53
kartupeļi	71	63
Lopkopībā	603	593
no tā:		
piens	217	117*
gaļas raž.	269	325
šķirnes lielopi	114	140

* Jāņem vērā, ka pērn realizējam par 3427 cnt piena mazāk.

LOPKOPIBAS PRODUKCIJAS RAZOSANA 1990. GADĀ

	Mēra vien.	No gada sākuma		
		plāns	izpilde	izpildes %
Piena kopieguve	cnt	23400	19149	81,8
Izslaukums no gov.	kg	3933	3218	
Kopējais dzīvsvāra pieaugums	cnt	5330	4554	85,4
— liellopi	cnt	2400	2041	85,—
— cūkas	cnt	2800	2428	86,7
— aitas	cnt	130	85	65,3
Piena realizācija valstij	cnt	29000	25097	86,5
— saimniecības ieskaite	cnt	24200	19095	78,9
— individuālā ieskaite	cnt	4800	6002	125,0
Gaļas realizācija valstij	cnt	5350	4811	89,9
— saim.—	cnt	4650	4005	86,1
— liellopi	cnt	4950	2302	
— cūkas	cnt	2660	2428	
— aitas	cnt	40	81	
— ind. sekt.	cnt	700	806	115,1

LOPKOPIBU DARBA REZULTĀTI

PIENA RAZOSANA 1990. GADĀ

Slaucējas	Govju skaits	Vid. izsl. no gov.	vai — ar 1989. g.		Piecu prod. I šķira	Piezīmes
			+	-		
Lasikins Eriks	26	3992	—606			2
Heidemane Alma	24	3762	—228			
Ogneva Zaiga	22	3553	—650			2
Ragaine Marta	26	3599	—807			
Lielvikuli		3715	—549	85	92	
Laiņa Maiga	19	3691	—958			
Sakne Arīja	18	5093	— 77			
Ozols-Ozolītis Andris	17	3818	—449			3
Sņeņele Marija	18	4232	—283			
Centrs		4223	—472	82	96	
Stūrīņa Ilga	54	2749	—395			
Denečko Marija	49	2346	—328			4
Ludženi		2561	—394	86	79	
Paparde Daina	42	3077	—511			
Viķa Tatjana	44	3220	—1004			2
Dailidjonoka Zinaida	39	3481	—440			
Jonīņa Inta	40	3465	—601			
Vākšeni		3304	—594	87	88	
Berga Aija	24	4628	—443			
Baļļas		3943	—1204	85	67	
Elmere Marta	22	4163	+403			
Medne Sarmīte	22	4081	+567			2
Jaunzēmeles		3929	+206	85	79	
Saimniecība		3218	—719	85	85	

Piezīme:

- 2 — grupā gada laikā nomaiņinjušies 2 cilvēki,
- 3 — grupā gada laikā nomaiņinjušies 3 cilvēki,
- 4 — grupā gada laikā nomaiņinjušies 4 cilvēki.

SIVĒNU IEGUVE UN CŪKU DZĪVSVĀRA PIEGUMI 1990. GADĀ

Nobarojamās cūkas

Kopējs	Novietne	No gada sākuma			VKG realizēto cūku skaits
		Diennakš. pieaugums g.	+ vai — ar 1989. g.		
Kukians Valdis	Purmaļi — 4	344	—198	865	
Vilne Ceslava	Brenguļi	516	—72	340	
Silde Pēteris	Jaunzēmeles	311	—168	336	
Saimniecība:		369	—178	1607	

Sivēnu ieguve

Kopējs	Novietne	Sivēnu ieguve			Vidējais siv. sk. met. Saglabāšana %
		plāns	izpilde	+ vai — ar 1989. g.	
Ragaine Rēģina					
Ragaine Anita	Purmaļi — 2	3200	3048	—552	7,5 86,0
2—4 mēn. sivēnu pieaugums					
Kukiāne Marija	Purmaļi — 3		326		—65

JAUNLOPU DZĪVSVĀRA PIEAUGUMI 1990. GADĀ

Audzējamo jaunlopu kopēji

Ferma	Kopējs Uzvaras, vārds	Diennakš. pieaug.	vai — ar 1989. g.	
			+	-
Vākšeni	Bērziņa Zina	680	—71	
Pumpuri	Maļko Tatjana	684	—24	
Vākšeni	Risevs Vladimirs	521	—5	
Kaulipi	Kukiane Irēna	476	—96	
Pumpuri	Būrija Valentīna	416	+50	
Likas	Jerofejevs Vladimirs	223	—49	
Brenguļi	Kukmilka Vizma	386	—279	
Zvīguri	Sņeņele Inese	380	—307	
Brenguļi	Kukjāne Sofija	719	—	
	Kopā:	574	—61	
Nobarojamo jaunlopu kopēji				
Mazvikulī	Vilnis Gunārs	420	—134	
Centrs	Soloveiko Rasma	421	—230	
Celmalas	Taube Anna	561	—78	
Kūženi	Krankle Nina	601	—210	
Kūženi	Eglīts Ints	444	—280	
Lielvikulī	Kraļģikova Dzidra	555	—341	
Centrs	Soloveiko A-drs	465	—473	
Celmalas	Zelča Elza	578	—328	
	Kopā:	499	—250	
	Saimniecība	507	—139	

KAIMIŅU KAUJAS

Kaimiņu savstarpējos strīdos krietni cietis Centra fermas vadītājs Konstantīns Kukians. Vairākas dienas viņa acis bija zilumu ielokā.

— Bēraines avīzē vajag uzrakstīt, — pieprasīja Konstantīns, — ka mani piekāva kaimiņiene Edīte Laane. Piedzerusies sievietē mani vispirms izlamāja, pēc tam redzēdama, ka es atieju uz darbnīcu zvanīt pa telefonu, skrēja man līdz un augkopības iecirkņa telpās laida darbā dūres. Drošības dēļ Laane bija paaicinājusi sev līdz Zlēdoni Mickēviču. Man vairākas dienas bi-

ja bail iet pāgalma, jo kaimiņiene mani solīja nosit.

Kāds varbūt Edīti Laani nosodīs, kāds, izlasījis par K. Kukiana bēdām, sevi pasmaidīs. Bet mēs avīzēs slejās drukāsim aicinājumu:

SIEVIETES! SAUDZĒJIET VI-RIESUS! VIŅU LATVIJĀ JAU TA IR MAZI!

Dažs tomēr varēs piedot, ka cieniņama dāma ieplauka ne mazāk cieniņjamu kungu. Bet pretēja rīcība gan sabiedrība laikam netaps piedota. Lūk, jaunsaimnieks Roberts

Eiduks, laikam nepietiekoši izlādējies savā saimniecībā, nolēma uzbrukt garām esošajam kaimiņam Viesturam Būrijam un iesita viņam pa seju. Pēc tam R. Eiduks izlēma, ka būtu pienācis laiks pārmaiņot arī Viestura māmiņu Valēntīnu Būriju. Aizgājās pie Zentas Janvāres un tur sastapās septiņu bērnu māti V. Būriju, jaunsaimnieks ilgi nekavējās un deva viņai ar dūriem pa seju. Krietni piekāvis savu kaimiņi, R. Eiduks izlēma atslabināties un kopā ar savu sirdsdraugu traktoristu Juri Gulbi kartīgi iesnaboja.

Si apsūdzība pagasta avīzē nāk no Miervalda Ķirūļa un Valēntīnas Būrijas, kuri vienlaikus lūdza arī pagasta valdi, lai tā noskaidrotu, no kurienes R. Eidukam un J. Gulbim rodas neizņemamie alkohola krājumi.

A. Kangars: Kā strādāsīm tālāk?

(Turpinājums no 1. lpp.)

Jau teicu — to audzēšana un saglabāšana būtu katrā audzētāja personiska problēma.

Lai fermu kooperatīvs varētu normāli eksistēt un paveikt visus darbus, katrā kooperatīvā būtu jāstrādā 10 līdz 20 cilvēkiem. Vēl kādus 30 cilvēkus vajadzētu augkopības iecirkni. Domāju, ka augkopijiem nebūtu vajadzīgs pastāvīgs smagais autotransports. Pārējās ar fermām nesaietītās mašīnas varētu nodot pagasta rīcībā. Pagasta vadība varētu izlemt, kam un kad transports dodams. Tas pats attiecas arī uz spēctransportu. Skaidrs, ka pagasta funkcijas visā drīzumā būs komunālās pakalpojumi, izpildkomitejas virsvadība strādās būvbrigādē, elektrīki, santehniķi un citi meistari, kas nodrošinās mums normālu dzīvi. Privātpašuma apstākļos par saņemtajiem pakalpojumiem katram pasūtītājam nāksies noreķināties ar pagasta izpildkomiteju. Tad tā spēs uzturēt visu saimniecisko dienestu. Skaidrs, ka caur izpildkomitejas kasi ies visi nodokļi — par zemi, par ražošanas līdzekļiem, ienākumiem u. c. Ja kolhozu iekārtas vairs nebūs, tad visi maksājumi gulsies uz jaunsaimnieku, kooperatīvu, individuālo ražotāju un augkopības iecirkņu pleciem. Droši vien mūsu eksistēšanai Bēraines pagastā nebūs citas iespējas.

Dalīšanās notiks pēc paju apzīmēšanas. Kopsaimniecība aplēsīs, cik lielu daļu mēs katrs esam «Bēraine» ieguldījuši, tik liels būs mūsu privātpašums. Būs cilvēki, kas nopelnījuši lopus, tehniku un varbūt pat personisko māju, Bet

jāsaūbās, vai ar šo ieguvumu būs pietiekoši, lai samaksātu par fermas kooperatīva ekām, lopiem un tehniku. To droši vien nāksies pemt uz parāda. Varētu pat vismaz trīs gadi, kamēr noregulēsies darbība un kooperatīvs jaudās sākt atmaksāšanu. Kam atdos parādu? Pēc manas saprašanas vislabākais variants būtu, ja kopsaimniecības finansu lietas pārņemtu pagasts. Tur rastos krājums skolai, bērnu daržam, klubam u. c. kopējam iestādēm un pasākumiem.

Līdz šim daudzi bērzaieši dzīvo dienesta dzīvokļos. Aprēķināsim pajas un droši vien izrādīsies, ka daudziem šis dienesta mitekļi var kļūt par personiskiem mitekļiem. Manuprāt, šī lieta ir diskutējama. Cita lieta ar viensētām, personīgām mājiņām. Lai cilvēki ņem, ja ir tās nopelnījuši! Pagaidām dzīvokļus daudzstāvu mājās varbūt nevajadzētu pārdot. Loti iespējams, ka daži ģimenes pēc mītnes nopirkšanas zaudēs vēlēšanos strādāt fermas kooperatīvā, augkopības iecirknī vai pagasta iestādēs. Mums vajadzēs citus, bet dzīvokļu nebūs. Tā var iznākt, ka nespēsīm vien būvēt jaunus daudzstāvnīces. Lai tad labāk tas pieder pagastam kā dienesta dzīvokļi.

Pagaidām diezgan daudz ražošanas līdzekļu — degvielu, rezerves daļas mainām un agregātus, smērvielas, minerālmēslus, ķimikālijas, skābes u. c. — saņemam centralizēti. Kopsaimniecība pasūta un kopsaimniecība maksā. Pilnīgi iespējams, ka tuvā nākotnē kaut kas līdzīgs sagādēs lietas būtu jāsauglā, jo rajonā katru mazo kooperatīvu var ņemt nopietni, varbūt vajadzīgās preces būtu atgādājamās uz Bēraini centralizēti, ar

pagasta dienestu spēkiem un tad līmi robežās sadalāmas vietējiem prasījumiem. Ja kādam ar līmi nepietiek, tas varētu papildinājumu meklēt pats uz savu roku. Bet varbūt noderētu viens kopēji algots cilvēks, kurš būtu pagasta sagādnieks, iecirkņis un maiņtājs. Tapat neviena ferma neiztiks bez veterinārārsta, maksīgās apskalošanas tehniķa un varbūt — arī ciltslietu zootehniķa pakalpojumiem. Arī par to vajadzētu maksāt pagasta izpildkomitejā. Droši vien jāmeklē kāda ekonomiskā forma, kā apkalpot bērzaiešu tehniku, Mehnātājs, virpotājs, kvalificēts atslēdznieks — pēc šīm prasījumiem arvien būs pieprasījums. Uzskatu, ka tehnikas servissam arī jābūt pagasta valdes pakļautībā.

Protams, katrs kooperatīvs pats pārdotu savu produkciju tūr, kur izdevīgi un par tik, cik izdevīgi. Paši noreķinās par pakalpojumiem un sadala algas. Tāpēc katru kooperatīvu un arī augkopības iecirkni ir jāvada izglītotam, spējīgam cilvēkam, kurš ir pats ieinteresēts un citus aizstāvēt spējīgs. Palielināties spējīgu grāmatvežu loma, kas vismaz sākumā spētu savest kārtībā finansu lietas.

Skaidrs, ka ne jau visu šai rakstā esmu paredzējis. Tomēr domāju, ka mani uzskati par kopsaimniecības varbūtējo atīstību izklāstīti skaidri. Ir jau vēl divi ceļi. Varam rakstīt atļūgumu un iet prom no saimniecības, ja tai sāks trūkt naudas, ko izmaksāt algas. Varam samēklēt kādu kolhozu sistēmas fanātiķi un ievēlēt Roberta Berna vietā, lai lūko pamatot savu cerību. Šie varianti mani neviens lielu ticību. Galvenais, mēs nedrīkstam turpināt nīkuļot.